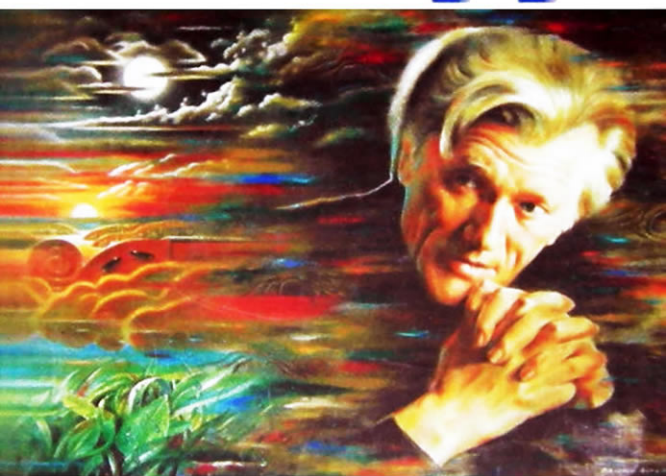

ЮРІЙ
РИБЧИНСЬКИЙ

ПОЇЗД

1.

У поїзді, моя кохана, в поїзді
Зустрілись ми — дві одинокі повісті,

На захід їхав поїзд той зі сходу
Крізь сірий дощ, крізь зливу, крізь негоду,
Неначе із в'язниці на свободу,
На захід їхав поїзд той зі сходу.

А в ньому, в ньому вдень і в ніч холодну
Дві повісті читали одна одну,
Як божевільні, як сліпці голодні,
Що йдуть, за руки взявшись, до безодні.

Як називалось те сліпе читання?
Магічне диво? Чи в пітьмі блукання?
А мо', кохання?
Музика осіння
Вела читаючих до спільного прозріння.

Летів крізь день і ніч швидкий той потяг,
І двох цікавило весь час, що буде потім,
І, як стріла, як часу дивний подих,
Летів крізь день і ніч нестримний потяг.
А двоє одне одного читали,
І губи, руки мліли і співали,
А дивний ангел, що придумав все це,
Мав небокрайне, неозоре серце,
І дивний дощ у простір не вмещався,

І вікна плакали
Від щастя,
Щастя,
Щастя,
І не вщухала злива почуттів,
І птахом поїзд в небеса летів,
І не було ні рейок, ні зупинок,
А що було? —
Сівба зірок жоржинних,
І між серцями — місячна стежинка.
О музико!
Спасибі, що ти — жінка,
Спасибі, що ти є на цьому світі,
Спасибі, що люблю тебе щомиті,
Я в небі твої ноти випасаю,
Спаси мене, як я тебе спасаю!

Дощ, музика. І кароока повість...
Невже колись зупиниться цей поїзд?

2.

О музико!
О злива нот!
О Боже!
Цей поїзд зупинить ніхто не зможе!
Не знаєш ти,
Не знаю я напевно,
Куди він мчить —
До раю чи до пекла?
А дощ над поїздом, як щастя, не вщухає.
Він щось про нас,

Про нас з тобою знає,
Що нам з тобою зовсім не відоме.
Дві ноти «до» співають нам «додому!»,
І можем ми переконатись в тому,
Що злива почуттів не знає втоми,
Як ми не знаєм, хто ми,
Хто ми,
Хто ми —
Два знаки оклику?
Чи дві маленькі коми?

В двох повістях, що дощ на вікнах пише,
Два сонця сплять, чатує тиша тишу,
Два сьогодні мчать до зорепаду
В майбутню ненаписану баладу...

3.

Спитав би я у Ванги, у сліпої:
Куди він мчить — цей божевільний поїзд?
Хто зна — в майбутнє мчить він чи в минуле?
Заснули ми.
Заснули ми.
Заснули.
Спить у колисці хмари —
Літнє сонце.
Ми дивимось удвох
Чудовий сон цей —
Сон літа,
Сон нечуваної зливи,
В якому ти,
В якому я — щасливі.

О музико,
Ти казка і ти мука,
Скажи:
Кохання — то стрільба із лука
По двох мішенях, що в собі ми носим?
Чи інше щось, що ми не знали досі?

Хай сто разів казав я серцю: «Досить!»
Але кохання не потрібен досвід,
Удосвіта воно встає, як сонце,
І стука, стука, стука у віконце.
Ти можеш те вікно не відчиняти,
Але не в силах знову не кохати,
Бо сонце те спалити хату може...
О музико!
О злива нот!
О Боже!

Сон уві сні, як дивна кінострічка,
Тече, неначе безіменна річка,
Без берегів тече любов, без броду.
Любов — це втеча, втеча на свободу,
Любов — це втеча з власної в'язниці,
Це знають вітер і червоні птиці,
Це знає серце, божевільне серце,
Що із грудної клітки в небо рветься.

4.

А може, дощ, що пада на Європу, —
То репетиція біблійського потопу?

А може, дощ цей — то небесна кара
За твої губи і за очі карі?
І ми приречені, приречені, приречені
У кожному слові і у кожному реченні,

Але, допоки ми іще не страчені,
Ми — двоє на шаленому побаченні...

5.

Мені здалося,
Мені здалося:
Твоє волосся
Немов колосся.

Блукають пальці
Між колосками,
І грають пальці
Шалені гами,

Співають квіти
Про чорні коси,
Вінчає літо
Весну і осінь.

6.

Про що цей дощ?
Його прадавня мова
Як звуків бунт,

Як заколот,
Як змова.
Скажи мені:
А може, ця волога —
То сльози нами страченого Бога?
Скажи мені:
А може, краплі зливи —
То сльози нами скривдженої Діви?
Не знаю.
Ти кохаєш. Я кохаю.
Кохання в поїзді —
Це наше ноу-хау.

Своє ім'я залишила ти вдома,
Сама собі ти зовсім не відома,
Сьогодні ти знайомишся з собою,
Це музика для флейти і гобоя,
І ти в мені,
І я в тобі згораю.
Ми грішники.
Вигнанці ми із раю.

7.

Двадцять один вагон,
Двадцять один.
Ми їдемо в останньому вагоні
Крізь дощ годин,
Крізь крематорний дим,
Крізь тисячі трагедій і агоній,
Крізь Бабин Яр, Майданек,
Крізь Содом,
Крізь Рим,

Крізь Карфаген і крізь Голгофу.
Наш поїзд — привид,
Поїзд наш — фантом,
Крізь війни мчить
В майбутню катастрофу.
В яку — не відаю, не знаю.
Все було.
Усе було,
Клянусь Екклезіастом:
Я жив в усі часи,
Моє село
Едемом звалося,
Спитайте у фантастів...

8.

Наш поїзд йде —
Куди, не знає сам —
Тернистим шляхом
Жінки й чоловіка.

В вагоні першому
Ми — Єва і Адам,

У другому —
Орфей і Еврідіка,

У третьому —
Ізольда і Трістан,

В четвертому —
Ромео і Джульєтта...

Наш поїзд мчить крізь млу нічних оман,
Летить, неначе куля з кулемета...
...Ти в п'ятому вагоні — Елоїза,
Я в п'ятому вагоні — Абеляр...
Перевіряють митники валізи,
Шукають заборонений товар.

Кохання — заборонений товар,
Наркотик всіх часів, віків і націй,
Кохання не буває без примар,
Без бунту почуттів й галюцинацій.

В вагоні першому
Ми — Єва і Адам,

У другому —
Орфей і Еврідіка,

У третьому —
Ізольда і Трістан,
В четвертому —
Ромео і Джульєтта...

Наш поїзд мчить крізь млу нічних оман,
Летить, неначе куля з кулемета.

А ми йдемо крізь кривду,
Глум образ
І душу не міняєм —
Тільки тіло,
Пережили ми двадцять перевтілень,
Щоб стать собою в двадцять перший раз.

Про що цей дощ?
 Про визначні події?
 Про чистоту кохання до повії?
 Про згубні губи
 І про звабні вії?
 Про ті шляхи,
 Що в'ються, наче змії?

Про що цей дощ?
 Про неземні спокуси?
 Про пісню «Ой летіли дикі гуси»?
 Про що цей дощ?

Про все,
 Про все, про все,
 Що нам обом загибель принесе
 І цим врятує нас від животіння,
 Буденності, і суєти, і тління.

О люди!
 Ви дерева без коріння?
 Птахи без крил?
 Ви любите чи ні?

Чому ж тоді ви заздрите мені?

А Папа Римський в Києві сьогодні,
 До нього йдуть голодні і самотні,
 Невже читає він думки Господні?

(...люби мене... люби мене... люби...)

А його мати родом з України...

Про що цей дощ?
Спитайте у дитини,
Спитайте у трави і у калини,
А краще — у плакучої верби,
Бо все вербально,
Кожна крапля — слово...

А поїзд мчить, мов сивий лев,
Зі Львова.
А дощ іде й співає
В стилі соул.

— Do you speak English?
— No! No! No!

Я сам себе в собі перемагаю,
Коли тебе у поїзді кохаю,
Кохаю,
Колихаю,
Колисаю...

Кохана, я без тебе замерзаю...

11.

Двадцять один вагон.
Двадцять один.

А ми в останньому,
Цілунками заляті.
А пам'ятаєш — ми були в двадцятім
Ще рік тому?
О дивний часу плин!

О часу плин!
О дощ!
Як тінь труни,
Вагон двадцятий той нам часто сниться.
На смерть там дуже схожа провідниця,
Вона страшна, неначе дві війни.
Вона, згадай, приносила нам чай
Із мертвою водою
І газети.
Ми їхали в комуністичний рай,
Немов прибульці з іншої планети.

За провідницю ми пили до дна,
О дивна пролетарська королева!
І звалась Революція вона,
І прізвище її було — Жовтнева.
Батьки були її — більшовики.
У тамбурі,
Що біля туалету,
Вона в червоній хустці
Залюбки
Давала всім,
Хто має пістолета...

В купе одному — з Троцьким Меркадер,
А в іншому — Альєнде з Піночетом,
А в третьому з підробленим білетом

З Росії їде хтось в СРСР.

Тут смерть — переодягнений круп'є
Життя знецінює, підвищуючи ставки.

Тут всі герої й героїні Кафки.

Тут Сталін з Гітлером за перемогу п'є.

Тут діти коронованих повій,

Що їх двадцятий вік поставив раком.

Які обличчя!

Гоголівський Вій,

Мабуть, був батьком всім цим вурдалакам.

Тут кожен третій — злодій чи шахрай.

Тут кожна друга — шльондра чи стукачка...

Вагон двадцятий мчить в пекельний рай,
Як безголовий вершник необачний.

Але серед брутального сміття,

Під пульс коліс, під ритми перестуку,

Як Діви непорочної Дитя,

Свята любов народжується в муках...

12.

Дощ з неба йде.

Він з іншої планети...

Кохана, де ти? Де ти? Де ти? Де ти?

Дощ йде пожежником,

Щоб загасити нас.

Це блюз.

Це джаз.

Це блюз.

Це джаз.

Цей дощ — космічний блазень,
Космічний Цезар і космічний Брут,

Він буде душем і душею лазень
І кожен день змивати буде бруд,
І кров, і піт

З Європ, Америк, Азій,

Але не зможе загасить вогонь

Твоїх бажань, фантазій і долонь,

Втопити — може,

Загасити — ні...

А поїзд йде крізь ночі і крізь дні,

Крізь час,

Крізь нас,

Крізь ренесанс і кризу.

А прикордонники питають візу.

А митники пірнають у валізу:

Є зброя?

Є наркотики?

Звичайно!

— Заарештуйте двох негідників негайно!

Вони сміються і глузують з нас...

Наркотики і зброя — то є джаз.

Це джаз.

Це блюз.

Я — мінус.

А ти — плюс.

Кохання — повість,
Повінь,
Землетрус,
Це сонячне затемнення сердець...

А поїзд мчить крізь літо навпростець.

13.

...Це сонячне затемнення сердець.
...А поїзд мчить крізь літо навпростець,
Крізь літо і літа він проліта.

Мабуть, у нього є своя мета?

Це — джаз.
Це — «Summer time»,
Це — самота.

Я сам на сам,
Я сам на сам з собою.

Який дует для флейти і гобоя!

Це сум на сум.
Це сон на сон.
Осанна.
Спірічуелс.
Магічне колисання.
Це чорна музика.
Це чорний лебідь ночі.
На чорнім тлі твої яскраві очі.

Це джаз.
Це блюз.
А дощ — це піаніст,
Що грає нам на чорному роялі.

Злітаєм в небо.
Падаємо вниз.

Це чорний хмиз
Мажорної печалі,
Це чорна кава.
Це горить вугілля.
Це чорна лихоманка божевілля.
Це чортзна-що.
Це шторм імпровізацій.
Це дощ.
Це зливи десять тисяч пальців
На чорно-білих клавішах ночей.
Питання: що?
І чорний шепіт: ще!

Так серця щем
Стає в саду хрущем,
І небо сяє
Зоряним кущем...

Ненавиджу тваринне слово «секс»,
Любов і секс — то зовсім різні речі.

І дві ноги, закинуті на плечі,
Якщо не любиш, свій втрачають сенс.

Міняйте пози.
Не в цьому диво.
Втекти від прози
Вам неможливо.

Ви секс-машини.
Ви секс-тварини.
Моя кохана — з морської піни.

О Афродіто!
О Афродіто!..

Летить наш поїзд крізь ніч і літо...

15.

Ми в двадцять першому вагоні
В вікно дивилися вночі.

Дівки стояли на пероні,
Себе усім продаючи.

Вони стояли на платформі —
Та зграйка запальних дівиць,

І дурень в міліцейській формі
На них закохано дививсь.

В їх словнику, як це не дивно,
Не вистачало слова «ні»,

І підіймався курс у гривні,
Немов шлагбауми нічні.

Світились в темряві коліна,
Як у колготках ліхтарі.
І розглядали їх сумлінно
Чоловіки, немов журі.

На них дивились хлопці юні,
Об скло розплющивши носи,

Неначе то були красуні
На грішнім конкурсі краси.

Дешевша хтось, а хтось дорожча.
Але не нам мораль читать.

Вони стоять на кожній площі,
На кожній вулиці стоять.

Стоять сучасні магдалини
Уздовж доріг, уздовж шосе,

Продажні, наче та країна,
Де продаються всі і все,

Бо в нас відносини — ринкові:
З полиць, з прилавків чи з руки —

Усе на спродаж. Й без любові
Кохання продають жінки.

Час сексуальних революцій.
Ти не дивуйсь і подивись:

Жінки, що нам не продаються,
Давно вже іншим продались.

Жінок немає безкоштовних —
Ми платимо усім жінкам:

Одним — ми платимо здоров'ям,
А другим — платимо життям,

А третім — платимо сумлінням,
Четвертим — платимо крильми,

А п'ятим — хворим поколінням,
Своїми власними дітьми.

І кожний, що цілує в губи,
І кожний, що на них ляга,

Спочатку каже: «Люба, люба!»
Й зітхає потім: «Дорога...»

Летів наш потяг. Вітер віяв.
Вставали в темряві мости.

І Україна, як повія,
Під всі лягала поїзди.

А ми шукали «правду-матку»
І не знаходили. І знов

Їй, грішній матері, податки
Платили за її любов...

P. S.

А за вікном, за кілька кроків,
Стояла дівчинка сумна.

Було їй тільки десять років...
Невже й вона? Невже й вона?

16.

Люби мене, люби мене, люби
Щомиті, щохвилини, щодоби,
Люби мене щоночі і щодня,
Люби мене до крапельки, до дна,
Люби мене щоліта, щовесни,
Любистком проростай у мої сні,
Щоосені люби і щозими
Душею, і очима, і крильми,
Люби мене у темному купе,
Люби мене, як я люблю тебе.

Цілуй мене, цілуй мене в уста,
Цілуй мене до старості, до ста...
Цілуй мене, як полум'я траву,
Вві сні цілуй, а краще — наяву,
Цілуй мене, як вітровій — сніги,
Як річка — круточолі береги,
Цілуй мене, як флейту — музикант,
Щоб я відчула вогник язика,
Цілуй мене, як воду спрагли п'ють,
Ти так цілуй, щоб інших всіх забудь.

Кохай мене, кохай мене, кохай,
Мене своїм коханням колихай,
Кохай мене, кохай усе життя
До самоспалення, до самозабуття,
Кохай мільйоновольтно на зорі,
Щоб всі перегоріли ліхтарі,
Кохай пожежно, запали, молю,
Цнотливу недоторканість мою...

17.

Танцює хтось на подіумах площ,
В нічному кафе хтось п'є баварське пиво.
Ми — з неба втікачі. Я — літній дощ,
Ти — вередлива карколомна злива.
Що дивного? —
Усі до одного,
Всі люди — і маленькі, і високі —
На сімдесят відсотків — H_2O ,
А ми з тобою —
На всі сто відсотків,
На сто відсотків —
Я тебе люблю,
На сто відсотків —
Ти мене кохаєш.
До твоїх губ
Свої я притулю
І запалю тебе,
І ти — паласш!
Ви скажете:
Палать не може дощ.
Ви скажете:
Палать не може злива.

Невігласи в коханні ви!
Отож
Нехай простить вас
Непорочна Діва!

Вона простить вас.
Ну і я прощу.
Ідіть в свої палаци і палати!
Не стати вам людьми дощу
І райдугою в небі не палати!

18.

І сниться сон у поїзді мені,
Неначе ми з тобою на війні.

Воює чорне з білим,
А жовте — з обома,
Мене ж кохана, мила
У травах обійма.

А ми на полі бою,
Де трави польові,
Займаємось любов'ю,
Тому що ми — живі.

Димлять сталеві нерви,
Палають літаки,
Лежать солдати мертві
Край синьої ріки,
А ми на полі бою

У ці шалені дні
Займаємось любов'ю,
Тому що молоді.

Танцює «танго смерті»
Війна, немов чума,
А нас на цім концерті
Нема, нема, нема,

А ми на полі бою,
Де вбивство і різня,
Займаємось любов'ю
Щоночі і щодня.

Ти безвісти пропала,
Я безвісти пропав.
Шукають нас каптали
В буянні диких трав,

А ми на полі бою,
Де стогне кулемет,
Займаємось любов'ю,
П'ємо кохання мед.

Страшні дракона зуби
Посіяла війна,
Веде усіх до згуби
Вона, вона, вона.

А ми на полі бою,
Де знову лється кров,
Займаємось любов'ю
І творимо любов.

У білих квітів —
Твої карі очі.
У жовтих квітів —
Твої карі очі.
У синіх квітів —
Твої карі очі.
І квіти ті шепочуть:
Хочу! Хочу!

Тебе я хочу!
Прилети бджолою...
Тебе я хочу!
Окропи жагою...
Тебе я хочу!
Стань нічною млою...
Тебе я хочу!
Стань, коханий, мною,
А я тобою
Стану, стану, стану,
А я загою
Рану, рану, рану,
А я рукою
Відведу оману,
А я рікою
Вийду із туману,
Скажу «перепливи!» —
Перепливаєш,
Скажу «перелети!» —
Перелітаєш,
Скажу «лягай на дно!» —

І ти лягаєш,
І у моїй вологості
Палаєш,
І випаровуєш мене
Всю до краплини.
До дна,
Щодня,
Щоночі,
Щохвилини.

Була рікою.
Де тепер та річка?
Пішла у небо
Та весела річка,
Та кароока необачна річка...

Ходити в небо — що за дивна звичка!

20.

Мати мала харизму
Мати мала харизму

Мати прала білизну
Мати прала білизну

Мильна піна як бризне
В очі мамі як бризне
Сльози котяться слізно
Сльози котяться слізно

І в сльозах своїх чистих
І в сльозах своїх чистих

Мати прала вітчизну
Мати прала вітчизну

Мати прала вітчизну
Відмивала вітчизну
Від ідей комунізму
І від плям кацапізму

21.

А в двадцятому вагоні
Дурень грає на гармоні.
Дурень грає, грає, грає,
Дурень спокою не знає.

Дурень їде із дурдому
У державу невідому,
У державу невідому
Їде з дому він додому.

Дурень втік із божевільні,
Він співа пісні дебільні,
Власник білого білета,
Знає він сто два куплети,
І гармонь він рве на частки,
І співа про спільне щастя.

Щастя, щастя бути дурнем
У державі некультурній,
Грати всі пісні в мажорі
Про метеликів і зорі,
Про дитинство босоноге,
Про дорогу без дороги.

Дурень їде із дурдому
У державу невідому,
У державу невідому
Їде з дому він додому.

Був і білим, і червоним,
Босяком був і бароном,
Із гімна робив він кулі,
Сам себе він розкуркулив,
Батька вбив і матір вбив,
Вбив усіх, кого любив.

Він співа, співа мені
Про сучасні злидні:
«А ми бідні, бо дурні!
А дурні, бо бідні!»

22.

В одному вагоні
В одному вагоні
Два ангели сплять
У кохання в полоні

Два ангели сплять
У кохання в полоні
В одному вагоні
Такі невагомі

І дивиться місяць
У срібній короні

На ангелів тих
Що втекли від погоні

Втекли від погоні
На землю із неба
Нехай вони сплять
Їх будити не треба

То ангели наші
То Бога посланці
Що виспавшись поруч
Зникають уранці

Зникають не роблячи
Вранці зарядку
Лиш пір'ячко біле
Лишають на згадку

23.

В двадцять першому вагоні
Всі поснули.
Всі в полоні
Віртуальних сновидінь.

Віртуальна злива плаче.
А у вікнах скаче, скаче,
А у вікнах скаче, скаче
Віртуальний сивий кінь.

Скаче, скаче, скаче, скаче
Крізь тумани і крізь час,

Наче, наче, наче, наче
Наздогнати хоче нас.

Кінь летить крізь дні і ночі,
Поки ми спимо в купе,
Наче хоче, хоче, хоче
Наздогнати сам себе,
Наче можна, можна, можна
Надолужити таки,
Що його ясновельможний
Вершник втратив за віки.

Де ж той вершник?
Чом без нього
Скаче, скаче, скаче кінь,
Як минулого баского
Буйногрива сива тінь?
Закохався він до болю
І коня свого забув?
Чи на чорнім полі бою
Мертвим сном давно заснув?

Ні, ти бачиш, бачиш, бачиш:
Невловимий, наче мить,
Грішний вершник необачний
За конем своїм біжить.

Тому вершнику медова
В ноги клониться трава.
Але чом він безголовий?
Де поділась голова?

А вона летить крізь осінь
Жовтим місяцем за ним,

І на ній горить волосся,
А із рота — чорний дим...

Був би вершник з головою —
Був би завжди на коні,
Й кінь не гнався би за мною,
Як примара, уві сні...

На вікні — дощу волога,
Незабаром ніч мине.
День вчорашній, слава Богу,
Нас уже не дожене.

24.

А в сусідньому купе
Кум, підвипивши, хропе.
Вже багато зим і літ
Я — на захід,
Він — на схід,
Він — в Казань,
А я — в Берлін,
Він — у Псков,
А я — у Відень —
В різні сторони ми їдем,
Хоч у нас вагон один.

Сниться кумові Європа —
Суміш церкви і секс-шопу,
Барселона і Женева,
У ліхтариках дерева,
Автостради, автобани,
«Мерседеси» і «Нісани» —

То все сон, а наяву
Кум мій їде «у Москву»,
Бо не може жити, бля,
Без Кремля і без рубля,
Без лубка і хохломи,
Соловків і Колими.

Брату старшому везе він
Анекдотики дешеві,
Сало, цукор, помідори,
Білу Церкву, Чорне море
І коштовні подарунки,
Танці, співи, візерунки,
І горілочку із перцем,
І своє хохляцьке серце,
Свою дружбу непохитну
І любов свою блакитну.

І тому йому до дупи
Наші фракції і групи
З незалежністю своєю,
З боротьбою за ідею,
І з живописом модерним,
І з правописом химерним,
І з ментальністю Тараса —

Кум живе за іншим часом,
На годиннику у нього —
Час московський.

І дорогу
Вибрав він собі на схід
В поїзді, що йде на захід.

І будить його не слід.
Хай проспиться, бідолаха.

25.

Кохана, спи!
Над українським степом
Співає божевільний соловей.
В сімнадцятім вагоні
Я — Мазепа,
А ти — красуня Мотря Кочубей.

Я — осінь,
Ти — весна.
Скажи, навіщо
Мене, старого, полюбила ти?..
А соловей над нами свище-свище,
Як грішний ангел, Господи прости.

Кохаєш ти так ніжно, березнево.
Чого ж тоді похмурий дощ іде?
Чого ж тоді зірками плаче небо,
Таке старе і вічно молоде?
Чого собі ти не шукаєш пари
Серед однолітків?
Чого говорять всі,
Що я, чаклун, навів на тебе чари
Й тепер купаюсь у твоїй красі?

Чого тобі кажу я вкотре, вкотре,
Років не переходячи межу:
«Заради всіх святих,

Не треба, Мотре,
Мене кохати!»
Чом я так кажу?

Ти хочеш знати? Подивись угору.
Ти думаєш, що то дрібні зірки?
О ні! То дивляться з журую і докором
Моїм коханням страчені жінки.

Я був спокусник.
Ти спитай у неба,
Голубонько, спитай у голубів,
Скількох жінок я закохав у себе
І скільки ніжних я сердець розбив.

Спитай у неба — і здригнеться небо:
Розтринькуючи роки золоті,
Крізь тисячі жінок я йшов до тебе,
Останньої коханої в житті.

Якщо не віриш, то спитай у неньки
І зрозумієш ненависть її:
Коли тебе ще не було, маленька,
Нам з нею теж співали солов'ї.

Так, матінка твоя мене любила.
І в серпні, як закінчились жнива,
Вона мене коханням окропила
І серце обпекла, мов кропива.

Вона була тоді на тебе схожа,
Як ти тепер на неї, молоду...
Як ми кохались!

Як любились, Боже!
Як виявилось потім, на біду.

Так, як вона, тепер кохають рідко.
Вона була мов квітка золота,
Я ж був мов джміль,
Що п'є нектар із квітки,
Та вже на інші квіти погляда.

Коли вітри співали скрізь колядки
Йї за вікнами стояла сива мла,
Йї я зрадив.
І за твого батька
Йї я видав.
Отакі діла!

А потім, коли ти на світ цей грішний
З'явилась,
Піп скупав тебе в росі,
Йї хрестив тебе у церкві білосніжній
Я, гетьман української Русі.

Тепер ти знаєш все, моя кохана,
Тепер ти розумієш, чом завжди
У матері твоєї серце в'яне,
Коли на мене споглядаєш ти,
Чого вона заходиться від злості,
Коли ідеш до мене ти, струнка,
Бо, зраджена, вона не знає й досі:
Ти — Кочубея чи моя дочка.
Немов на сповіді, я із душевним щемом
Всю щиру правду розповів тобі.
Голубонько,

Я — батько твій хрещений.
А що, коли не тільки?
Що тоді?

Не знаю я, моя кохана, вкотре
Я полюбив, неначе в перший раз.
Та я тобі кажу:
Не треба, Мотре,
Мене кохати! Небо — не за нас!

26.

Наш поїзд везе нас крізь марева літ,
Крізь дивні мережива зим.
А Захід є Захід, а Схід то є Схід,
І з місця не зрушити їм.

Це правда.
Це Кіплінг.
А потім був Блок,
Що скіфами всіх нас нарік,
З тих пір стільки років минуло, пройшло,
З тих пір промайнув майже вік,
І зрушили з місця кордони країн,
Змінились обличчя держав,
Та турком не став чорнобровий грузин
І турок грузином не став,
Ніщо не змінилось, й змінилося все,
Від вітражів до вітрин,
І навіть змінився в балеті Бізе
Під псевдонімом Щедрін,
І зникла остання імперія зла,
Де був забороненим Бог,

Де ми у дворах забивали «козла»
Й портвейн розпивали на трьох.

Імперію ту позмивало дощем,
Та є ще «свята простота»,
Упевнена в тім, що повернеться ще
Той час і імперія та,
І стануть старі молодими, щоб знов
Співать піонерські пісні,
І Сталін воскресне,
Й Микита Хрущов,
І все, що давно вже в труні,
Воскреснуть доноси, і черги, і все,
Чому воскресати не слід,
І нас у кайданах чекіст повезе
Із заходу знову на схід,
І ми зрозумієм, що поїзд — наш рок,
Що донор з вампіром — брати,
Що ворог народу то є сам народ,
Що всі ми — масони-жиди,
Й палатиме наш двадцять перший вагон,
Допоки в химернім диму
Ми не зрозумієм, що все це наш сон,
Потворний гіпноз і тому
Нам треба прокинутись, випить сто грам,
І викинуть мотлох і бруд,
І, доки не пізно, зірвати стоп-кран,
Й змінити пекельний маршрут.
І поїзд, що віз нас усіх на той світ,
Летітиме шляхом ясним...

А Захід є Захід, а Схід то є Схід,
І з місця не зрушити їм.

Скривджена, нерукотворна,
Земле моя ти чорна...

Віктор збирає жорна.
Віктор збирає жорна.
Нині доба мінорна.
Завтра буде мажорна...

Віктор збирає жорна.
Віктор збирає жорна.

Їде хтось до Нью-Йорка,
Їде хтось до Ліворно...

Віктор збирає жорна.
Віктор збирає жорна.

Сонячна, неповторна,
Плаче в душі валторна...

Віктор збирає жорна.
Віктор збирає жорна.

Мружить юрба придворна
Очі свої потворні...

Віктор збирає жорна.
Віктор збирає жорна.

І щоб зернина жовта
Не загубилась жодна,

Віктор збирає жорна.
Віктор збирає жорна.

Щоб ми жили соборно,
Мужньо, не ілюзорно,

Віктор збирає жорна.
Віктор збирає жорна.

28.

Мов хрести на перехресті,
Білий хрестик, чорний хрестик.

Моя мати вишивала,
Вишивала, виживала,

Бо було те вишивання
Наче тест на виживання,

Білий хрестик, чорний хрестик,
Мов хрести на перехресті,

Вишивала долю мати,
Бо хотіла долю мати,

Бо хотіла мати долю,
Як щасливу гарну доню,

А життя моїй мамулі
Все показувало дулі,

І ті дулі оживали,
І ми, діти, їх жували,

Ми жували дулі з маком,
З неповторним, дивним смаком.

29.

Скажу я щиро,
Скажу відверто:
В нас люблять мертвих,
І тільки мертвих,
У нас всі люди
Мов некрофіли:
Того всі люблять,
Кого убили...

30.

Поїзд мчить в безмежний простір...
Біла, біла, біла постіль...

Ми кохаємось до млості...
Раптом — постріл, постріл, постріл.

Що це? Що це?
Постріл грому?
Що це?

Заклик до погрому?
Що це?
Бавляться дебіли?

Хлопці!
Гетьмана убили!

Правда, кривда...
Фіфті-фіфті,
Вісім пострілів у ліфті,
Ліфт — і в ньому у знемозі
Мертвий Гетьман на підлозі,
Кров'ю гетьманською повен
Ліфт летить на сьомий поверх,
Ліфт летить на сьоме небо,
Зупинити його треба!

Але хто його зупинить —
Ліфт з розряду гільйотини?

Боже, Боже, Боже, Боже,
Хто реєстр убитих множить?
Я на день чекаю судний...

Бойко... Гетьман...
Хто наступний?

Чую, котиться луна:
Вбили! Вбили Гаркуна!

Почорніло сонця коло:
Вбили! Вбили Чорновола!

В голові, як цвях, питання:
Хто замовник полювання?
Хто вбиває поодинці
Всіх найкращих українців?

Ой ти, Гетьмане Вадиме,
Хто тепер твій хрест нестиме?
Хто нестиме до нестями
Батьків хрест і хрестик мами?

Мамо, мамо-Україно,
Підло вбито твого сина!

Мамо, мамо, мамо, мамо,
Може, вб'ють й мене так само?

Бджіл завжди вбивають трутні...

Хто наступний?
Всі — наступні.

31.

Летить наш поїзд, мов стріла,
В вагоні всі поснули,
У вікнах — мла, кудлата мла
Сторіч, що вже минули.
Летять над поїздом орли,
В лугах пасуться коні,
А ми в оточенні імли
Купаємось в безсонні,
В твоїх очах — мільйони злив,

Й мені здається знову,
Що я колись тебе любив
Ще до Різдва Христового.

Було ім'я моє — Адам.
До зустрічі з тобою
Я був самотній, сам на сам
З глухою самотою,

Дитя вселенського добра,
Я був тоді безгрішний,
І кажуть, що з мого ребра
Створив тебе Всевишній.

Ні, не з ребра тебе створив
Господь, то міф, омана, —
Із дивовижних моїх снів
Ти створена, кохана,
Ти вийшла із моїх уяв,
Фантазій, а вже потім
Отець небесний клонував
Тебе з моєї плоті.

І ми, безгрішні, я і ти,
Завжди ходили голі,
І за підручником цноти
Ми вчилися в райській школі.

Нас вчили янголи тоді,
Як жити вічно треба,
Й давав я списувать тобі
Святі диктанти неба,

Знання, немов роси глясе,
Пили ми вдвох. І зрання
Ми мали все,
Ми знали все,
Усе, окрім кохання.

І ти дивилася з-під вій,
Моїх фантазій чадо,
А за вікном був сад шкільний,
Що звався райським садом.

Там після вправ і теорем
Нам дозволялось, Єво,
Зривать плоди з усіх дерев,
Окрім одного древа.

В саду шкільному досхочу
Нам дозволяв Всевишній
Зривать і їсти аличу,
І персики, і вишні.

І ми вже знали справжній смак
Граната і лимона,
І лиш на яблуні був знак:
«Не можна! Заборона!»

А ми були — і я, і ти —
На світі наймолодші,
А заборонені плоди
У юності — солодші.

І ти сміливо потайки
З рясного того древа
Зірвала яблуко таки
І надкусила, Єво,

І пронизав пекельний біль
Твоє тендітне тіло,
І стало солодко тобі,
І раптом ти прозріла —
Й мене побачила, й себе
Ти іншими очима,
А я стояв, дитя сліпе,
З дитинством за плечима.
І те, що поміж ніг я мав
(Чому — не розумію),
Ти, взявши в руки, жартома
Своїм назвала змієм.

І кусень яблука я з'їв,
Адам, школяр незрячий,
І раптом, як і ти, прозрів,
І всю тебе побачив,
Побачив з марева імли
Твої біблійні очі
І твої груди, що були
Мов яблука молочні,
І захотів тебе я так,
Як ти мене, так само,
І відчинила ти врата
В свій рай поміж ногами,
І я відчув твоє тепло,
Твою палку вологу...
Хай скажуть вам, що це було
Повстання проти Бога,

Брехня! Забули ми в той час
Табу, перестороги,
І хай простить Всевишній нас,
Забули і про нього...

А вранці був над нами суд
В середній райській школі,
Й чомусь судили нас за блуд
Всі «янголи безполі»,
І імпотентний педагог
Поставив нам питання:
«Що обираєте ви вдвох —
Безсмертя чи кохання?»

Сказали ми: «Є шлях в Едем,
Й з Едему є дорога,
Хай від кохання ми помрем,
Ніж вічно жить без нього!»

І Бог в цей доленосний час,
Мабуть іспересердя,
Позбавив громадянства нас
Й забрав у нас безсмертя...

Прощай, Едем!
Похмурим днем
Крізь терни покарання
Пішли ми вдвох.
І досі йдем
З безсмертя у кохання.

32.

Що далі на захід, то більше латинських літер,
Що далі на захід, то тихше слов'янський вітер,
Й колишній Петро тут, на заході, Петер
чи Пітер,

І в нього є сестер, він вчитель, а може, пресвітер,
Колишній Петро, що на сході, удома, був митар.

Що далі на захід, то менше розмов про свободу,
І більше розмов про жіноцтво, про вроду,
про моду,

І хто хоч би раз мав нагоду пірнути в ту воду,
У іншій воді вже не буде купатися зроду.

Що далі на захід, то більше жінок невідомих,
Що більше жінок, то все менше красунь
карколомних,

І все красивіші жінки, що залишились вдома,
І спогад про них — наче дика сердечна судома.

Ми рай будували, а побудували райкоми,
Й жінки наші стали у тому контексті, мов коми.
Але це на заході вже не цікаво нікому.

33.

Ми їдем на захід — і чорна пітьма у віконці,
А там вже, на сході, нове народилося сонце,

А там вже прокинулись мудрі і хитрі японці,
Що світ цей тримають на жовтій маленькій
долоньці,

І синові кажуть уранці, й малесенькій доньці:
«Ми не італійці, не турки ми і не естонці,

Нехай бідолахи на захід летять, мов комахи,
У нас, у японців, на сході, на сході той захід,

Й на сході від нас — і Америки всі, і Європи,
У них інший час, і відмінні у них гороскопи,

А в нас — свої рикші і гейші, і власні у нас
самураї,
Навіщо спішити туди, де сонця помирають?

Тому хай на захід усі поспішають народи —
Чим далі на захід, тим ближче, тим ближче
до сходу!»

34.

Основні ознаки часу:
Ковбаса смачна без м'яса,
І тютюн без нікотину
Курять хлопці біля тину,
А жінки усі на пляжі
Без одежі в макіяжі,
Порнофільми без пардону,
І Європа без кордону,
І театр без глядачів,
Наче їжа без харчів,
По планеті бродять всюди
Без ознаки статі люди,
Без мелодії пісні,
Безголосі голосні.

Операції без крові,
І кохання без любові,
Сексуальні акти
Без контакту і антракту.

35.

Наш поїзд прямує крізь простір і час.
Давай-но дістанемо пляшку горілки.
І вип'єм за дощ.
На годиннику в нас
Сім сорок,
Сім сорок показують стрілки.
Наш поїзд летить.
З кольорів в кольори.
В купе я з тобою
Безсоння колишу.

І раптом до нас долинає згори
Звук скрипки —
І Фрейлехс пронизує тишу.
І музика та, як небесний кришталь,
Прозора і зоряна.
То на вагоні
Мелодію дум, сподівань і агоній
Нам грає
Безумний єврейський скрипаль.
Єврейський скрипалю,
Зіграй на даху
Про те, як від смерті ти втік
Із Дахау,

Як втратив ти все —
І майно, і вагу,
І розум, і сон,
І улюблену Хаву,

Зіграй нам про Хаву,
Дружину свою,
Яку до війни
Ти леліав і пестив.

Вона жде тебе
У єврейським раю,
Щоб грати з тобою
В небеснім оркестрі.

Зіграй про навічно загублений сміх,
Про те, як в дитинстві
Сказав тобі ребе:
«Земля у євреїв тікає з-під ніг,
Як вижити хочеш — тримайся за небо!»

Безумний скрипалю,
Ти нам розкажи
Мінорно, божественно і божевільно,
Як в Польщі, в Литві і в Росії ти жив,
Як грав у Варшаві, Одесі і Вільні,

Ти нам розкажи, як ти славу здобув,
На скрипочці граючи перед загалом,
Зіграй нам про те, як ти Чапліном був,
Як був ти Ейнштейном
І Марком Шагалом,
Зіграй нам, скрипалю,

Про те, що давно
Було на цім світі,
Про нас і про себе.

А краще в купе
Ти залазь у вікно,
Та будь обережним — тримайся за небо!

36.

І от скрипаль сидить в купе
І прозою
Ми розмовляєм про життя своє,
Я його мову п'ю,
Немов амброзію,
І він мою, українську, мову п'є.

Це диво!
Я не знаю слова жодного
В давньоєврейській, він в моїй — також,
І все ж ми
Розумієм один одного,
Бо все перекладає дивний дощ,
Що, мабуть, всі на світі мови вивчив.

Між тим в купе
З євреєм тет-а-тет
Ми щиро розмовляємо про вічне,
І я кажу: «Все суєта суєт!
Бо все на цьому світі —
Тимчасове,
Усе на світі поглинає час,

Йдуть в небуття країни, люди, мови,
І, мабуть, був правий Екклезіаст,
Минає все,
Минає все навколо,
Нема нічого вічного в житті,
І вітер, що верта на власні кола,
Уже не той, і кола вже не ті,
Не вічно хворі, а також — здорові,
Не вічні наші кольорові сні,
На жаль, немає вічної любові,
На жаль, немає вічної весни,
Перпетуум-мобіле — то таємниця Бога,
Безсмертя смерті в шахи програє,
На жаль, немає вічного нічого!»

І раптом гість сказав:
«Неправда! Є!»

Я витримав секунду або терцію
Й спитав: «Окрім небесного царя,
Що може бути вічним?»
І в люстерце
Гість глянув,
І сказав: «Мабуть, це я...»

Я подививсь на нього і від сміху,
Як від інфаркту, ледве не помер.
«Хто ти такий? Ти, мабуть, з глузду з'їхав?»

І він сказав мені: «Я — Агасфер!
Я вічний-вічний жид
На ймення Агасфер,
Мені цей світ набрид,
Я заздрю тим, хто вмер.

За днем проходить день,
Мина за віком вік,
Нема серед людей
Однолітків моїх.

Давно у небуття
Пішли, кого любив.
Ріка мого життя
Не знає берегів.

Я вічний-вічний жид
Із плямою в душі.
Я всім, я всім чужий,
І всі мені чужі.

Померти хочу я,
Старе дитя смішне.
А смерть, а смерть моя
Цурається мене.

Як проклятий стою,
Заклятий у віках.
Чекаю смерть свою
Із квітами в руках».

37.

В майбутнє мчить потяг кохання мого,
А протяги, протяги грішні
Все тягнуть мене в попередній вагон,
Де їдуть кохані колишні.

Хай прізвища їх зберігає скрижаль
Любовного іконостасу,
Та що ти поробиш, в коханні, на жаль,
Немає минулого часу,
І дієслова «я кохав», «я любив»
Позбавлені справжньої дії,
Нема в них, нема ані крапельки злив,
Нема ані краплі надії.

Вагон попередній — то цвинтар кохань.
Сном вічним там сплять мої музи.
Поховані там тисячі сподівань
Й мільйони шалених ілюзій.

Кохані мої! Відбула та весна,
Ми з вами розстались навіки,
Хоч різні, хоч різні у нас імена,
Для мене ви всі — Еврідіки.

Минула любов — найстрашніша тюрма
Забутого нами сторіччя.
І, може на щастя, в коханні нема
Повернення із потойбіччя.

38.

Наш поїзд — то машина часу.
Йдемо з вагона у вагон.
Міняєм колір шкіри, расу,
Міняємо одерж фасон,
Міняєм імена: Іванна,
Офелія, Артур, Хома...

Та для кохання, для кохання —
Національностей нема.

Коханню все одно: ти — фінка
Чи українка,
Є тільки чоловік і жінка —
Дві половинки.
В шалені ночі, в ночі чорні
Магістр алхімії — любов
В аортах наших, як в ретортах,
Змішала всіх народів кров.

39.

В дев'ятнадцятому вагоні
Петербургом снить Тарасик.

І не зна, у сну в полоні,
Що він наш майбутній класик,

Що, піднявшись над богемою
І над хуторянським ліриком,
Стане сон його — поемою,
А поема — стане вироком...

40.

Я вас люблю,
Тарасе Григоровичу,
За те, що ви

Не член Спілки письменників,
Не лауреат Шевченківської премії,
Не депутат Верховної Ради,
За те, що ніколи в президіях
Не протирали брюк,
За те,
Що партбілетом не бруднили рук,
За те, що дорога до вас
Не заросте ніколи бузиною,
За те, що ви українець, а не хохол,
За те, що з кручі
Дивитесь в телевізорі неба
Футбол
І радісте,
Коли диктор оголошує, що гол
На першій хвилині
У ворота часу
Забив Шевченко...

41.

Як дівчина, таврована ганьбою,
Чоловіків читає горілиць,
Мене читає книга,
Над якою
Безмовно я вночі схилився ниць.

Осіннім теплим днем в кінці бульвару
За безцінь — за дві гривні з п'ятаком —
Її купив я в лавці антиквара,
Щоб мати насолоду перед сном.

Ввімкнувши світло й посміхнувшись
лагідно,

Стрімкий передчуваючи сюжет,
Я в ліжко з нею ліг й суперобкладинку
Зняв, залишивши книжку в негліже.

Тендітна, легковажна і безправна,
Меланхолійна, читана щодня,
Вона лежала, наче гола правда,
Приваблива й красива, як брехня.

А сторінок було в ній небагато,
Й мені здавалось часом, що я сам
Колись, ще зовсім невідомий автор,
Її, таку тоненьку, написав,
І загубив,
І от, знайшовши, плачу,
І вірю неймовірним тим сльозам.

Я думав, що відкрив її, одначе
Відкрився сам, неначе той сезам,
І в свою душу грішну, і в свій мозок
Впустив її лихі дієслова,
Як відьму — в церкву,
Як у вірші — прозу,
І це фатальна помилка була,
Бо вже не я — вона мене читала
Своїми пальцями, як роблять це сліпці,
І сторінки життя мого гортала,
І посміхалася чомусь в хвилини ці.

І це було — зірки хай будуть свідками, —
І це було — засвідчать хай свічки —

Статевим актом скрипала зі скрипкою,
Гріхопадінням батька і дочки.

Вона була — чудовисько і чудо,
Магічна, наче очі у змії,
Я думав: з нею раз переночую —
І подарую другові її,

Та тільки ба!
Усе на світі щезло,
І крапки стали краплями, дощем,
А потім — зливою...
Я вам зізнаюсь чесно:
Я відчував лише солодкий щем
Від спільного —
Із вечора до рання,
Від обопільного —
Щоночі і щодня,
Від цього божевільного читання
Навпомацки, наосліп, навмання,
Читання, що чомусь не знало втоми,
Перепочинку, сну,
Котре було
Вже не дощем вербальним, а потопом,
Яким колись всю землю залило.

Мене читаючи, вона робила правки,
Викреслюючи щось. І, вір не вір,
Мені здавалось, що вона — мій автор,
А я — її недосконалий твір.
Вона мене читала без антракту,
І врешті-решт, Господь її прости,
Усе напам'ять вивчила, і раптом,
Приспавши, зникла. Зникла назавжди.

Так, зникла. А мені ввижалось, нібито
То Зигмунд Фрейд її у мене вкрав
І з української її на мову лібідо
На тому світі файно переклав.

Все може бути... я б забув про все це,
Про книжку без початку і кінця,
Та, як тавро, ношу в своєму серці
Ім'я безумного її творця.

42.

Кохання — дощ сліпий,
Що йде зі сходу,
Кохання — дощ і сонце
Водночас,
І щоразу здається,
Наче зроду
Ти не кохав, як зараз.
Так, щораз.

Щораз усім здається:
Це кохання,
Ці схожі на повстання почуття —
То серця революція остання,
Що спалює буденності сміття.

Остання, кажеш?
Не спіши, зажди!
Бо, крім сьогодні, є на світі завтра.
Завжди всі кажуть:
«Покохав назавжди!» —
І потім помиляються завжди.

Ти ждеш дощу,
Коли його немає.
Але якщо той не вщухає, ти
Лякаєшся, що греблі він ламає,
І мрієш від дощу скоріш втекти.

Я пив любов,
Як віскі алкоголік,
«Що є любов?» —
Комп'ютера питав.
«Любов — це інформації недолік», —
Бездушний, він мені відповідав.

43.

Крізь кольори мінорні і мажорні
І крізь дощу вологе ніжне тіло
Ми їдемо з зеленого у жовте,
Ми їдемо із жовтого у біле,
І знов із білого ми їдемо в зелене.
Час кольорами грає, мов художник.
На вікнах поїзда для тебе, наречена,
Як на мольбертах, він малює дощик,
А потім — сніг. Бере він білу фарбу,
І замальовує усі колишні твори,
І одягає в білий колір файно
Міста, і села, і поля, і гори.
Ідуть сніги кортежем урочистим
За шлейфом Снігової Королеви,
І все стає первісним, чистим-чистим:
Думки і сни, дороги і дерева...

Ти — дивних звуків неблаганна спека,
Несамовита музика чеснот.
Всі люди — з атомів,
Всі люди — із молекул,
А ти, кохана, створена із нот.

Сім нот —
Сім речень тихої молитви,
Сім блискавиць
Травневої грози,
Сім кольорів
Музичної палітри,
Сім образів
Жіночої краси.

В тобі сім нот,
Немов сім днів у тижні,
В тобі сім нот
Твого й мого життя,
В тобі
Мої мелодії колишні
І всі прийдешні ритми майбуття.

В тобі сім якостей,
Сім рис,
Ти любиш ризик,
Сім літ
Тебе шукав я
І сім зим,

Щоб крикнути тобі:
«Сім-сім, відкрийся!»
Й себе помножити на тебе —
Сім на сім.

Ти музика моя,
Фата-моргана
Моїх фантазій і моїх ночей.
Ти на губах —
Чарівна флейта пана,
В обіймах — арфа,
В снах — віолончель.

В тобі сім нот
Й мільйони комбінацій,
Ти — ренесанс мій,
Рок мій,
Ти — мій джаз.
Ти — музика усіх віків і націй,
Класична й модернова водночас.

А твої очі — два ноктюрни ночі,
Твоя хода — магічне болеро,
Твій поцілунок запашний дівочий
Немов ключа скрипкового тавро.

Ти вся — нерукотворна ораторія,
В якій з'єднались сум, і сміх, і плач.
Ти вся — моїх бажань консерваторія,
Де я — студент й водночас — викладач.

А інколи, коли ти вся в печалі,
Коли ти вся в зажурі,
Я — чаклун,

Настроювач розстроєних роялів,
Настроювач твоїх душевних струн.

Коли про тебе цю пишу поему,
Коли я марю музикою слів,
П'ять зморщок, люба, на чолі моєму
Як нотний стан шалених почуттів...

45.

П'ємо ми каву із лимоном,
А за вікном — доба нова...

Сліпий солдат іде вагоном
З акордеоном і співа.

Співа про гусеничних тигрів,
Співа про дим нічних заgrav,

Про ту війну, яку він виграв,
І про цей мир, що він програв.

Згадавши давню перемогу
І конференції в Криму,

Гуманітарну допомогу
Надаємо ми всі йому,

В старий кашкет кладем журливо —
Хто копійки, хто сала шмат,
Хто бутерброд, хто пляшку пива:
«Гуляй, солдат! Співай, солдат!»

Стоїть солдат в короні сивій
У тамбурі серед сміття

І смачно п'є баварське пиво
За нас і за нове життя,

А потім з нами п'є він чарку...
А брат його між двох століть

Працює пам'ятником в парку
Й над вічним вогнищем стоїть...

Ми всі від пам'яті не вільні.
І я до ранку не засну...

А Голлівуд знімає фільми
Про невідому ту війну.

46.

Коли, роздягнену, тебе
Ключем скрипковим відкриваю,
Відлуння втраченого раю
Я чую в темному купе.

Куди ми їдемо? Хто зна?
Лежиш ти грішна і красива...
Я з тебе зняв всі імена,
Які до мене ти носила.

Ти їх міняла кожен вік,
А часом — двічі на сторіччя,

Щоб твій наступний чоловік
Від ревнощів не впав у відчай.

Лаура, Єва, Беатріче...
Я втратив іменам тим лік...

47.

Ти дівчинка німа,
Що дивний голос має.

Ти є. Й тебе нема.
Ти є. Й тебе немає.

Кохання ти моє.
Та серце, серце знає:

Нема того, що є,
Є те, чого немає.

Любов, немов п'ятьма,
Ліхтар в руці тримає.

Ти є. Й тебе нема.
Ти є. Й тебе немає.

Коли нічна п'ятьма
Сіда на підвіконня,

Ти є. Й тебе нема.
Ти — сон. І ти — безсоння.

Ти жінка і дівча.
Стоїш від сліз незряча,

Неначе та свята,
Що плаче... Плаче... Плаче...

Любов моя сліпа,
Сліпе моє кохання,

Ти — грішниця свята,
Ти — лист «до запитання».

48.

Купе — кохання територія.
Твоє ім'я мов ораторія.

Тебе, жартуючи, в пільмі
Я звав — синьйора Доремі.

Склад перший — «до» — то дві до-ро-ги,
То дві до-ро-ги твоїх ніг,
Якими йдуть і дощ, і сніг,
І за тривогами — тривоги,

Склад другий — «ре».
То є уламок
Ре-

бра,
Що втратив я колись,
То ре-
внощів ре-
нтгенограма,

То ре-
квієм німих куліс.

Склад третій «мі» —
Твоя мі-
нливість,
Коли вночі в щасливу мить
На мене пада, наче злива,
Твого волосся дивна мідь...

49.

В нашу країну
Багато разів
Приходила Свобода,
Ходила із міста у місто,
З будинку в будинок,
З кімнати в кімнату
І нікого не знаходила.

— Люди, де ви всі поділися?

І Свободі відповідав Вітер:
— Усі пішли тебе шукати...

50.

Відкрий вікно: у небі урочисто
Після дощу палає дивний міст.

Так тихо. І таке повітря чисте,
Немов помер останній комуніст.

51.

Ким ти була в минулому житті?
Пригадуєш ту вулицю паризьку
Й розіп'яте життям мале дівчисько,
Що за п'ятак співа свої пісні
На перехресті,
Наче на хресті?
Це ти, це ти, тобі так мало літ.
Ти ще ніхто. І звуть тебе Едіт.
А батька твого звуть месьє Париж,
А матір твоя — ця брутальна вулиця,
Що день і ніч до передмістя тулиться,
А твоя доля — наче гострий ніж.

Так, твоя доля наче гострий ніж.
Ти йдеш по лезу долі босоніж.
А в Тюїльрі співають «се ля ві»
Горобчики співучі — солов'ї,
І ти, брудної вулиці дитя,
Співаєш з ними
Гімн свого життя:

«Нехай все випито вино,
Нехай скінчилося кіно,
Та все одно,
Та все одно
Життя триває.

Хай злодій вкрав у вас «Рено»,
Хай ви програли в казино,
Та все одно,
Та все одно
Життя триває.

Нехай на дно, мадмуазель,
Пішов кохання корабель,
Та все одно,
Та все одно
Життя триває.

Хай дні ідуть без вороття,
Без каяття у небуття,
Та все одно,
Та все одно
Життя триває.

Хай компромат на вас, мес'є,
Збирає смерть в своє дос'є,
Та все одно,
Та все одно
Життя триває.

Життя — і грішне, і святе.
Хай кажуть, що воно — не те,
Хай все зупиниться, проте
Життя триває.

І поки ви спите, п'єте,
Танцюєте у вар'єте,
Життя не жде,
Життя іде,
Життя триває».

Я не звертаю уваги на зграю —
Зорями граю.
Я не звертаю уваги на втрати —
Серцем крилатий.
Я не звертаю уваги на вчора —
Я чорний лебідь,
Я білий ворон.

В білому небі
Я чорний лебідь.
В темряві чорній
Я білий ворон.
Бідний й заможний,
Чужий і тутешній,
Всім нетотожний,
Всім протилежний.

Я — протиріччя,
Виняток з правил:
Серпень у січні,
В лютому — травень,

Травень у лютому,
Серпень у січні,
Всі мої мрії —
Непересічні.

Зграя на мене звертає увагу —
На дивну птаху.
Втрати на мене увагу звертають —

Борги повертають.
Вчора увагу звертає на мене —
Кличе на землю
В щастя буденне.

В білому небі
Я чорний лебідь.
В темряві чорній
Я білий ворон.
Бідний й заможний,
Чужий і тутешній,
Всім нетотожний,
Всім протилежний.

Я — протиріччя,
Виняток з правил:
Серпень у січні,
В лютому — травень,
Травень у лютому,
Серпень у січні,
Всі мої мрії —
Непересічні.

53.

Я кохав тебе
Тисячу літ і один день.
Ти кохала мене
Тисячу зим і одну ніч.

Дощ,
Міський, божевільний,

І досі йде
Дорогою протиріч
Крізь тисячі сердець,
Крізь тисячі облич.

Я казав тобі:
Небо — для мертвих,
Земля — для живих,
Ти ж думала — навпаки.

Раптом
Зірка
Упала
На мій поріг
І захолола рука ріки.
Я казав тобі: завтра!
А приходив сьогодні.
Ти питала:
Ти — хто?
Я мовчав,
Бо не знав...

Йшли дощі із безодні —
Голодні,
Холодні,
Йшли дощі
Килимами палаючих трав.

Осінь —
Це року четверте Євангеліє.

Осінь —

На південь летять бумерангами янголи.

Ось і нарешті

Скрипки полетіли на південь.

Добридень, любове!

Добридень, любове! Добридень!

55.

Ще вчора в нашій зграї

Ти був опальним принцом,

Ходив у рваних джинсах

І гострим був, як ніж.

Ще вчора-позавчора

Ти вільним був, як птиця,

І йшов по лезу бритви

Крізь вітер босоніж.

Ще вчора-позавчора

Ти вів на барикади,

Ще вчора-позавчора

Ти з нами в пекло ліз.

Але себе ти зрадив

Заради тої влади,

Яку ти з нами разом

Ненавидів колись.

Ще вчора-позавчора

Ти щирим був по вінця

І всіх, кого хотів ти,

Кохав ти без проблем.

Тепер ти — самовбивця,
В собі убив ти принца,
В собі убив ти принца,
Коли став королем.

Ще вчора ти крамольно
Птиць випускав на волю.
Сьогодні — знов у клітках
Шалені солов'ї.
Сьогодні ти — на троні.
Ти наш король в законі.
Ти наш король в законі.
Та ми вже — не твої.

56.

Для кохання закони — не писані,
Для кохання закони — всі бісові,
Від порога дитинства до вирію
У кохання — дороги неміряні,
І роки у кохання — не лічені,
Ми в коханні усі — неосвічені...

57.

Жовтнева ніч.
В вагоні — ні душі.
Давай вікно в жовтневу ніч відчинимо.
Там сиве небо,
Землю обнявши,
Як я з тобою, спить з відкритими очима...

Я велетень з блакитними очима.
І крила хмар у мене за плечима.

Я велетень. У мене на долоні
Гуляють люди і пасуться коні.

І ти гуляєш в полі, де колосся,
Не знаючи, що то — моє волосся,

Пливеш через палаюче озерце,
А те озерце, люба, — моє серце.

І я не в змозі палко не любити,
Боюсь тебе цілунками убити,

Боюсь тебе я поглядом спалити,
Мов ураганом, подихом звалити,

І я кажу: «Красуне чорнокоса,
Мені набридло бути хмарочосом,

Мені набридло максі, хочу мікро,
Від мене всім на цьому світі прикро,

Від мене всім на цьому світі — горе,
Якщо я п'ю, то випиваю море.

Якщо сміюсь, гігант вогненно-русий,
Віддунюється сміх мій землетрусом,

Якщо я плачу вдень чи в нічку темну,
Дощами сліз затоплюю всю землю,

Моя маленька лісова ворожко,
Зроби мене своїм котигорошком,

Зроби мене своїм малим горішком,
Твоя долоня стане моїм ліжком,

Я спатиму на ній, як на долівці,
І буду сни твої вночі дивиться,

Я хочу стати хлопчиком маленьким,
Щоб ти мене плекала, наче ненька,

Я хочу зовсім непомітним бути,
Щоб шепіт твій, як грім небесний, чути

І щоб джмелі, які гудуть над нами,
Великими здавались літаками,

Щоб я перепливав нічне озерце
Й не знав, що те озерце — твоє серце...»

59.

Народи всі — живуть сьогодні.
А ми живем — напередодні.

Ми на горі чи у безодні?
Ні тут, ні там — напередодні.

Не ситі ми і не голодні.
Чому? Бо ми — напередодні.

Не бісові і не Господні.
У нас усе — напередодні.

Ми не гарячі, не холодні,
Ми — теплі. Ми — напередодні.

Не шляхта ми й не безпородні,
Бо ми завжди — напередодні.

В нас реформаторів — три сотні.
Реформи де? — напередодні.

Де наші велетні народні?
Померли всі — напередодні.

Шляхи у нас — безповоротні.
Шляк трафив їх напередодні.

Зі мною згодні ви й незгодні,
Бо ви, як я, — напередодні.

60.

Ми по-людськи жити будем згодом,
Згодом, ну а поки не розквітнем,
Ми живем між заходом і сходом,
Ми живем між північчю і півднем.

Між Москвою і далеким Віднем,
Між юрбою сірою й народом,
Ми живем між першим й третім півнем,
Поміж листопадом й льодоходом.

61.

В дві тисячі першому році
Від мого дня народження
Юнак
Невідомого походження
Сяде
З чарівною дівчиною
В палаючий експрес
На київському вокзалі вічності
Під зоряним дахом небес.
І знатимуть тільки комп'ютери
І наші пожовклі листи,
Що хлопець той — я у майбутньому,
А дівчина та — це ти.

2000–2002